

PREŠPORSKÝ podnikateľ

Mesačník Bratislavskej regionálnej komory SOPK

Číslo 4 / Ročník XI. • Apríl 2018

Deti sú naša budúcnosť. Ale len vtedy, ak budú primerane vzdelané a pripravené zapojiť sa do aktívneho života spoločnosti. A práve akcia, ktorú sme spoluorganizovali koncom marca v Malackách, bola zameraná na spopagovanie výberu toho správneho štúdia na stredných školách pre stovky detí z okolitých obcí. Výchova a správna motivácia už na základných školách, spojená s kvalitnou starostlivosťou vyškolených pedagógov, môže výrazne prispieť k správnej orientácii žiakov a ich rodičov pri výbere toho správneho povolania. Bližšie informácie nájdete na 4. strane.

Modra sa začína zelenáť

5 otázok primátorovi Modry Mgr. Jurajovi Petrakovičovi (na obr.)

Čo sa v Modre podarilo za ostatné roky urobiť?

Podarilo sa nám zrealizovať viacero mestských projektov. Pred tromi rokmi sme vstúpili do mesta s myšlienkou urobiť z Modry „zelené“ mesto a tento cieľ sa nám darí naplňovať. Na území mesta Modry, v Kráľovej a v chotári sme vysadili viac ako dvesto nových

stromov. Stromy, na základe požiadavky mesta, pribudli aj na ceste do Vinosadov. Prívlastok „mesto zelene“ zvýrazní aj realizácia prírodného kúpaliska na Piesku s novým náučným chodníkom, prírodným amfiteátrom a novými výsadbami, na ktoré sme získali mimorozpočtové finančné zdroje, čím šetríme financie z mestského rozpočtu na ďalšie projekty. Podobne podporí v budúcom roku dobré meno mesta aj stavba turistickej rozhľadne na Veľkej homoli a revitalizácia verejných priestorov v centre Kráľovej. Realizácia centrálnej časti vedľa križovania Partizánskej a Puškinovej ulice

je plánovaná v tomto roku z finančných prostriedkov mesta a na realizáciu verejného priestoru pred kultúrnym domom budeme žiadať finančné prostriedky z dotačnej schémy Bratislavského samosprávneho kraja pre rok 2018, Nielen zeleň potrebuje starostlivosť, potrebujú ju aj cesty a chodníky. Po desiat-

kach rokov sme prikočili k výstavbe cesty na Hviezdoslavovej ulici, chodníka na Bodického ulici, či preasfaltovaní chodníka pred bytovými domami na Komenského ulici a parkoviska na Starom trhu.

A ako je to s udržiavaním školských zariadení?

V uplynulom roku sme pokračovali v rekonštrukcii strechy základnej školy Ľudovíta Štúra, kde nás čaká už posledná etapa. To, že do školy nezateká, sa nám zdá ako samozrejmosť, ale nebolo to tak ešte pred tromi

pokračovanie na strane 3

Najnovšie odhady ekonomického rastu Slovenska sú naozaj povzbudivé. Môže nás tešiť, že sem tam sa objavia aj nové investície v najmenej rozvinutých regiónoch aj napriek neuveriteľne meškajúcim projektom budovania verejnej infraštruktúry. Ekonomika ide teda dobre a vytvára možnosti aj na skvalitnenie života spoločnosti. S tým je spojená vyššia spotreba domácností a s tým zase, ako vedľajší produkt, aj neustály nárast produkcie odpadu. A práve to je téma, ktorou sa zaoberáme aj v dnešnom čísle. Slovensko je v separovanom zbere a zhodnocovaní odpadu na jednom z posledných miest v Európe. Napriek značnej harmonizácii legislatívy v rámci EÚ a zadeninovananiu plánov v oblasti separácie odpadu sa nám nedarí úlohy naplňovať. Výsledkom, okrem narastajúcich zmiešaných skládok a neporiadku v najbližšom okolí, môže byť už v dohľadnej dobe vysoká pokuta zo strany EK za nedodržanie dohodnutých kritérií v separácii odpadu. Nevhodne nastavené parametre motivácie k zvýšenej separácii, lúbivá politika hlavne regionálnych politikov a nedostatočná výchova vedú k neustálemu rozširovaniu týchto skládok. Sme malá a krásna krajina, ale pokiaľ si ju chceme takú aj zachovať, musíme sa s týmto fenoménom doby omnoho intenzívnejšie zaoberať.

www.basopk.sk

EDITORIÁL

Juraj Majtán
Riaditeľ Bratislavskej regionálnej komory SOPK

TÉMA ČÍSLA

Hospodárenie
s odpadmi

OBSAH

2 Chceme byť rešpektovaným partnerom štátnych inštitúcií

6 Kým nás zaplaví more plastu

8 Dobrý úmysel dokáže pokaziť nedomyšlený zákon

10 Európa chce masívne recyklovať

14 Podnikateľský servis

RNDr. Michal Sebiň, PhD.

predseda Sekcie odpadového hospodárstva pri SOPK

Chceme byť rešpektovaným partnerom štátnych inštitúcií

Na základe iniciatívy Bratislavskej regionálnej komory SOPK v spolupráci so spoločnosťou NATUR-PACK, a.s. vznikla vlani Sekcia odpadového hospodárstva pri SOPK so sídlom v Bratislavskej regionálnej komore s pôsobnosťou pre celú SR. O jej poslaní a cieľoch sme sa rozprávali s jej predsedom Michalom Sebiňom.

Čo viedlo k tomu, že pri SOPK vznikla sekcia odpadového hospodárstva?

V januári 2016 vstúpil do platnosti nový zákon o odpadoch, ktorý výrazne zmenil smerovanie a nastavenie odpadového hospodárstva na Slovensku. Došlo k zásadným zmenám v oblasti zberu odpadu, zodpovednosti výrobcov za výrobky uvádzané na trh, ako aj v súvisiacej administratíve. Pôsobnosť zákona sa zároveň rozšírila na väčšie množstvo subjektov. Spoločne s týmito zmenami vznikol dopyt po informáciách a zastupovaní firmami v oblasti pôsobnosti zákona o odpadoch. Koncom roku 2016 zorganizovala BRK SOPK seminár k tejto problematike a obrovský záujem členov SOPK ukázal dopyt po spoločnej koordinácii v tejto oblasti.

Aká je jeho štruktúra?

Na čele sekcie stojí predseda a podpredseda sekcie, ktorí sú zároveň členmi výkonného výboru. Výkonný výbor pozostáva zo 6 zástupcov a zabezpečuje činnosť sekcie medzi riadnymi pravidelnými stretnutiami členov sekcie. Sekcia má aktuálne 17 členov.

Aké firmy sú v nej zaradené?

Členmi sekcie sú spoločnosti, ktoré sú jednak pôvodcami odpadov a musia sa postarať o ich zber, zhodnotenie alebo zneškodnenie

Kontakt na Sekciu odpadového hospodárstva:

Mgr. Daniela Grznárik

tajomníčka Sekcie odpadového hospodárstva

tel: 02/ 48291297

e-mail: daniela.grznarik@sopk.sk

ako aj spoločnosti, ktoré uvádzajú na trh výrobky, vo vzťahu ku ktorým majú finančnú zodpovednosť v rámci rozšírenej zodpovednosti výrobcov. V sekcii pôsobia aj poradenské firmy, ktoré poskytujú konzultačné služby v oblasti životného prostredia. Aktuálne sú členmi sekcie významné slovenské firmy, ktoré majú v oblasti odpadového hospodárstva dlhoročné skúsenosti.

Aké sú najbližšie a dlhodobé ciele sekcie?

Hlavným cieľom činnosti sekcie je sledovanie legislatívneho prostredia v oblasti odpadového hospodárstva, upozorňovanie členov sekcie na zmeny v tejto oblasti, ale aj aktívne sledovanie tvorby a pripomienkovania zákonov. Okrem národnej úrovne aj na úrovni EÚ. Nový zákon o odpadoch síce platí iba od roku 2016, ale už prešiel viacerými novelizáciami, a tak súbežne so vznikom sekcie, začali členovia spoločne pracovať na pripomienkach k jednej z novelizácií zákona a vyhlášok. Dlhodobým cieľom sekcie je stať sa rešpektovaným partnerom štátnych inštitúcií zodpovedných za tvorbu a uplatňovanie odpadovej legislatívy a zodpovedne zastupovať svojich členov.

Ako by ste charakterizovali legislatívne prostredie v tejto oblasti na Slovensku?

Jednou z prvých aktivít výkonného výboru sekcie bola realizácia online ankety medzi členmi SOPK. Z odpovedí vyplynulo, že práve odpadové hospodárstvo je pre podnikateľov jednou z najkomplikovanejších oblastí životného prostredia. Väčšina dopytovaných zároveň uviedla, že legislatívu v tejto oblasti hodnotí ako byrokratickú a nákladnú. Zákon o odpadoch sa nakoniec už druhýkrát umiestnil na prvých priečkach v ankete „Byrokratický nezmysel roka“. Zákon o odpadoch sa zároveň niekoľkokrát do roka novelizuje, čo naozaj nevytvára stabilné podnikateľské prostredie v tejto oblasti.

Aké kroky by mohli prispieť k zlepšeniu v hospodárení s odpadom?

Jednoznačne je potrebné stabilizovať legislatívne prostredie. Ako som spomínal už vyššie, zákon o odpadoch prechádza priebežne novelizáciami. To samozrejme komplikuje podnikateľom život a vytvára prostredie, kedy sa stáva „pohodnejším“ zákon obchádzať, ako sledovať neustále zmeny. SR sa môže v rámci európskeho priestoru pochváliť najnižšou produkciou komunálneho odpadu na obyvateľa. V čom však zaostávame, je úroveň recyklácie vzniknutého odpadu. Kým trendom v EÚ je postupné uzatváranie skládok odpadu, u nás sa stále viac ako 70 % komunálneho odpadu stále skládkuje. Máme pred sebou ešte dlhú cestu a stabilná legislatíva a účinné vymáhanie plnenia požiadaviek zákona by určite pomohli pre lepšie naštartovanie odpadového hospodárstva v SR, ktorá chce byť v novo sa formujúcom jadre EÚ.

Ďakujem za rozhovor.

M. Zervan ●

rokmí, kedy sme prevzali vedenie mesta. Zrekonštruovali a doplnili sme aj detské ihriská v Kráľovej.

❓ Stále je však čo zlepšovať. Čo teda Modru čaká v tomto a najbližších rokoch?

Modra má niekoľko vážnych problémov. Máme veľa plánov, ktoré by sme chceli v tomto roku zrealizovať. K najväčším patria: príprava projektu nového námestia a rekonštrukcie radnice, realizácia rekonštrukcie a revitalizácie časti Moyzesovej ulice, začatie rekonštrukcie chodníkov na Štefánikovej ulici a, ak to bude možné, začne sa aj realizácia projektu výstavby Malých Hlín, kde konečne nájdú domov mladé rodiny a vďaka tomu získame finančné prostriedky na tak dlho očakávané rekonštrukcie v Modre a jej častiach.

❓ Modra je preslávená majolikou. Ako sa na udržiavanie tradícií podieľa mesto?

Mesto aktívne participovalo a participuje na všetkých aktivitách smerujúcich k obnove výroby majoliky v Modre. Od projektu keramického kreatívneho centra, cez memorandum o spolupráci, podporu predaja keramiky, až po zapísanie Modranskej majoliky do Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska.

❓ Ak sa už spomína kultúrne dedičstvo a turizmus, Modra prednedávnom hostila odbornú konferenciu na tému Geopark - nástroj podpory regionálneho rozvoja a turizmu. Ako na jeho fungovaní participuje mesto?

Mesto Modra víta vznik Geoparku Malé Karpaty a chce sa aktívne zapojiť do jeho fungovania, nakoľko máme vynikajúce historické aj prírodné predpoklady. Chceli by sme, aby jedným z centier nového geoparku bola lokalita pri historickej mestskej vile v Modre-Piesku, ktorej areál budeme za pomoci cezhraničnej spolupráce s rakúskymi partnermi rekonštruovať. Tento objekt by sme chceli ponúknuť ako miesto s viacerými funkciami, malo by tu byť nové envirocentrum, prezentácia malokarpatskej oblasti z pohľadu prírodného a kultúrneho dedičstva.

Zaznamenal: M. Zervan ●

Čierna Hora

Čierna Gora/Црна Гора/Montenegro, je republika v západnej časti Balkánskeho polostrova. Čierna Hora je prímorským štátom ležiacim na pobreží Jadranského mora.

Krajina vyhlásila nezávislosť 3. júna 2006 na základe referenda. Čierna Hora je členom NATO a oficiálnou kandidátskou krajinou na vstup do EÚ.

Administratívne je rozdelená na 23 obcí. Podľa výsledkov posledného sčítania (2011) žije v Čiernej Hore 620 029 obyvateľov. V etnickom zložení nastávajú presuny najmä medzi kategóriou Srbi a Čiernohorci, čo súvisí so vznikom Čiernej Hory ako nezávislého štátu a meniacim sa presvedčením obyvateľstva o etnickej príslušnosti.

Vláda Čiernej Hory na svojom zasadnutí 30. júna 2017 rozhodla o svojich prioritách a to schválením 57 prioritných projektov v infraštruktúre. Na tomto zozname sú projekty zo sektorov energetiky, dopravy, životného prostredia, sociálnych služieb a ostatnej infraštruktúry. Realizácia týchto projektov je plánovaná v horizonte 2017-2025 a celkový predpokladaný objem investícií je cca 5 mld. eur. Daňový systém Čiernej Hory nerozlišuje zahraničného a domáceho investora. Výška daňového zaťaženia je 9 % pre spoločnosti aj pre fyzické osoby. Pre daň zo mzdy, ktorá prekračuje 720 eur je 11 %. DPH sa uplatňuje vo výške 19 % a znížená vo výške 7 %. Znížená DPH sa uplatňuje vo vzťahu k ubytovaniu, reštauráciám v hoteloch kategórie 4* a viac, vo verejnej doprave.

Najvyššiu prioritu vlády Čiernej Hory má zo všetkých sektorov program výstavby a obnovy dopravnej infraštruktúry (železnice, mosty, cesty a prístavy).

Najvýznamnejšími projektmi sú:

- Výstavba diaľnice spájajúcej Bar s Boljare (spolu 170km rozdelených do 5 častí). Celkový predpokladaný objem projektu je takmer 1,7 mld. eur.
- Výstavba pobrežnej magistrály (projekt tejto Adriaticko-lónskej rýchlostnej cesty má dĺžku 108 km), predpokladaná cena projektu je 10,5 mil. eur/km.
- Rozvoj medzinárodného letiska Tivat (rozšírenie kapacity a doplnenie služieb nočnej prevádzky). Predpokladaný rozpočet je 55 mil. eur.
- Rozvoje medzinárodného letiska Podgorica
- Vybudovanie prepojenia železničnej trate na úseku Nikšič-hranica Bosny a Hercegoviny s juhovýchodnou vetvou

SEETO (South-East Europe Transport Observatory). Predpokladaný objem projektu je 200 mil. eur.

- Rekonštrukcia a modernizácia železnice na úseku Podgorica-Tuzi - hranica Albánska. Predpokladaný rozpočet projektu je 35 mil. eur

Sektor energetiky je zrejme najperspektívnejší v Čiernej Hore s vysokým potenciálom na rozvoj obnoviteľných energetických zdrojov. Čierna hora má ambíciu stať sa energetickým centrom v regióne Balkánu. V tomto sektore možno spomenúť najmä tieto projekty, ktoré sú v príprave:

- Vodná elektrárňa na rieke Morača (projekt predpokladá realizáciu 4 vodných turbín s inštalovaným výkonom 238 MW).
- Vodná elektrárňa na rieke Komarnica (projekt predpokladá 2 turbíny o výkone 168 MW). Celkový objem investície sa predpokladá v objeme 178 mil. eur za 7 rokov.
- Malé vodné elektrárne. Bolo doteraz udelených 34 licencií na 53 malých vodných elektrární. Celkový predpoklad licencovanej kapacity na projekty malých vodných elektrární je 120,9 MW, pričom doteraz vláda udelila licencie na výstavbu malých vodných elektrární s kapacitou 94MW.

V oblasti obnoviteľných energetických zdrojov je plánovaná výstavba kapacity nasledovne:

Biomasa. Plán vlády je vybudovať kapacitu zdrojov v objeme cca 39 MW. Doteraz nebolo požiadané o udelenie licencie na žiadny projekt.

Solárne elektrárne: plán vlády je vybudovať kapacitu zdrojov cca 31,5 MW energie. Doteraz boli udelené licencie na zdroje 6 MW.

Veterné elektrárne: plán vlády je vybudovať zdroje cca 189 MW. Doteraz boli udelené licencie na 118 MW.

Oblasť ťažby ropy a plynu vo vnútrozemí a v pobrežných vodách. Štúdie, ktoré má vláda k dispozícii, indikujú existenciu ťažiteľných ložísk ropy a plynu. Plánovaný cieľ je ťažba 7 mil. barelov ropy a 425 mld. m³ plynu ročne do roku 2030.

Projekt plynovodu (530 km) prepojenie medzi Fier (Albánsko) a Split (Chorvátsko), ako súčasť IAP (Ionian-Adriatic Pipeline).

Priemysel v Čiernej hore má dva základné komponenty. Ťažký priemysel je reprezentovaný energetickým strojárstvom, metalúrgiou a chémiou a ľahký priemysel

pokračovanie na strane 13

PREŠPORSKÝ podnikateľ

Prešporský podnikateľ • Ročník XI, číslo 4/2018

Registračné číslo: MK SR: EV 23/08

ISSN: 1337-8295 • © BRK SOPK 2008

Vydáva: Bratislavská regionálna komora SOPK

Adresa: Jašíkova 6, 826 73 Bratislava

IČO: 30 842 654

Tel.: 02 / 4829 1257

e-mail: mzervan@googlemail.com

Šéfredaktor: Miroslav Zervan • Tel.: 0905 436 937

Grafická úprava: IMPULS ART s.r.o.

Tlač a distribúcia: Tlačiareň Sineal, spol.s.r.o.

■ Za novými možnosťami do Pobaltia

Bratislavská regionálna komora pripravuje v spolupráci s Veľvyslanectvom SR v Rige a Veľvyslanectvom SR v Helsinkách podnikateľskú misiu do Litvy, Lotyšska a Estónska. Misia je plánovaná v dňoch 3. až 10. júna 2018. Odlet a prílet sú cez Viedeň, presun z Vilniusu do Rigy a ďalej do Tallinu bude zabezpečený automobíkom. Doprava do Viedne a späť je individuálna.

Účastníci misie majú možnosť prezentácie svojej firmy počas plenárnych zasadnutí a B2B rokovaní na Vilniusej, Lotyšskej a Estónskej obchodnej a priemyselnej komore.

Podrobnejšie informácie dostanú záujemcovia spolu s pozvánkou, alebo ich poskytne Ing. Vladislav Oros na čísle 02 48291257, e-mail: vladislav.oros@sopk.sk.

■ Obed s prezidentom SR

Prezident SR Andrej Kiska už tradične pozýva pri príležitosti Medzinárodného dňa žien desať žien rôznych profesií na slávnostný obed do Prezidentského paláca. Tento rok tam mala zastúpenie aj Bratislavská regionálna komora SOPK, ktorá sa prostredníctvom Platformy Žena v podnikaní už 13 rokov venuje ženám - podnikateľkám. dg

■ O spolupráci s Prahou

V marci sme navštívili našich kolegov z Hospodárskej komory Praha. Cieľom bolo prerokovať spoločné aktivity na rok 2018 a rámcovo aj na ďalší rok. Výsledkom je rozhodnutie pripraviť začiatkom októbra 2018 v Prahe spoločné biznis fórum s B2B stretnutiami. Pri tejto príležitosti budú zároveň účastníci môcť navštíviť výstavu For Interior a sprievodné výstavy, ktoré sa v tom čase budú v Prahe konať. Ďalej sme dohodli spoluprácu na úrovni našich odborných sekcií v oblasti odpadového hospodárstva. V spolupráci s veľvyslanectvom SR v Prahe ešte pred biznis fórom ponúkame našim podnikateľom seminár o možnostiach a podmienkach podnikania v ČR. JM

■ Partnerské stretnutie projektu v Ljubljane

Koncom februára sa všetci projektoví partneri projektu Learning by Doing stretli v slovinskej Ljubljane na partnerskom stretnutí, aby prediskutovali dosiahnuté ciele a výsledky za rok 2017 a plán aktivít a cieľov v tomto roku.

Rok 2018 bude z hľadiska projektu Learning by Doing veľmi aktívny. Pripravujeme študijné návštevy na Slovensku, komunikačné kampane pre žiakov, rodičov a učiteľov s cieľom priblížiť výhody pre žiakov v prípade, že sa zapoja do duálneho vzdelávania.

Pre školy a firmy pripravujeme interaktívne workshopy. Témou bude informácia a diskusia o súčasnom stave duálneho vzdelávania na Slovensku, o pripravovanej novelizácii, informácie o Dual pointoch a ich prínosoch pre verejnosť.

V prípade záujmu o bližšie informácie a účasť na podujatí odporúčame sledovať stránku www.vzdelavanimkusepech.sk, alebo ba.sopk.sk

Ivana Kondášová
projektová manažérka

■ EKOTOPFILM ENVIROFILM 2018

Už 45. ročník environmentálne orientovaného filmového festivalu sa bude konať od 30. 4. do 4. 5. 2018, a to aj s tradičnou podporou našej komory. Z takmer 1 300 prihlásených filmov vybrala porota 86 filmov, ktoré si budú môcť záujemcovia pozrieť v Bratislave a Banskej Bystrici. Následne, po ukončení oficiálneho termínu festivalu a vyhlásení víťazov, sa filmy rozbehnú po celom Slovensku. A s celým radom sprievodných podujatí, zameraných na všetky vekové kategórie, skupiny obyvateľov a podnikateľov. Práve tieto, na podnikateľov orientované podujatia, budú v spoločnej réžii organizačného výboru festivalu a našej komory. Veríme, že vám prinesieme zaujímavé a aktuálne informácie z oblasti ochrany životného prostredia. JM

■ 702 detí na DUAL DAY 2018

Bratislavská regionálna komora SOPK bola jedným zo spoluorganizátorov a vystavovateľom na podujatí DUAL DAY 2018.

Viac ako 700 žiakov základných škôl v okrese Malacky sa zoznámilo s prezentujúcimi sa firmami a strednými školami z regiónu Malaciek a okolia. Ide o jednu z najväčších a najperspektívnejších priemyselných oblastí Slovenska. Žiaci mali možnosť sa s firmami a školami porozprávať, vidieť ukážky a prezentáciu vybraných odborov, prípadne si aj vyskúšať niektoré pokusy, napríklad v prípade ŠOŠ chemickej. Pridanou hodnotou pre vystavovateľov bol aj vzájomný networking a spoločné diskusie. Firmám a školám sme predstavili projekt Learning by Doing, jeho úlohy a ciele a plánované aktivity na rok 2018. Ivana Kondášová

■ Konzultačný deň Čierna Hora

Bratislavská regionálna komora pripravila Konzultačný deň o možnostiach hospodárskej spolupráce s Čiernou Horou, ktorý sa uskutoční 25. apríla 2018 v priestoroch Bratislavskej regionálnej komory na Jašíkovej 6 (budova Kerametalu).

Na vaše otázky k danej problematike počas individuálnej konzultácie v trvaní cca 30 minút zodpovie honorárny konzul Čiernej Hory na Slovensku Rudolf Autner.

Pozvánka a záväzná prihláška sú zverejnené na web stránke www.basopk.sk

Bližšie informácie vladislav.oros@sopk.sk, tel 02 4829 1534.

Nový medový prípravok na lokálnu liečbu rán

V súčasnosti sa do povedomia odbornej i laickej verejnosti dostáva pojem medicínsky med. Na svete, ale už aj na slovenskom, trhu sa objavujú produkty, resp. zdravotné pomôcky, ktorých základom je takýto med. Ide o certifikovaný med, ktorý sa môže využívať na terapeutické účely, najmä na liečenie popálenín, akútnych a chronických rán.

Medicínske medy sa okrem parametrov kvality vyznačujú výraznými biologickými vlastnosťami. Dôraz sa kladie najmä na ich antibakteriálne vlastnosti. Med, ako prírodný produkt, je zdrojom stopových prvkov, vitamínov, aminokyselín a pod. Prírodnou súčasťou medu je aj kyselina askorbová (vitamín C). Aj keď med vykazuje určité antibiofilmové vlastnosti, jeho pôsobenie je obmedzené a nariedenie medu môže naopak vyvolať stimuláciu tvorby biofilmu (štruktúrované spoločenstvo, vytvorené mikrobiálnymi bunkami) v rane. Z tohto dôvodu je potrebné med obohatovať o prirodzene sa vyskytujúce látky v mede, ktoré majú biologický efekt bez vedľajších negatívnych účinkov, a zvýšiť tak jeho účinok voči planktonickým, ako aj v biofilme viazaným formám baktérií, predovšetkým Gram-negatívnym baktériám.

Vlastnosti medicínskeho medu

Med, určený na priamu klinickú aplikáciu, musí byť sterilizovaný, a to najčastejšie pomocou ionizujúceho žiarenia, ktoré nemá negatívny vplyv na antibakteriálnu, resp. antibiofilmovú aktivitu medu. Ionizujúce žiarenie však môže vyvolať deštrukciu, resp. následnú agregáciu proteínov/peptidov v mede. Zabrániť deštrukcii proteínov/peptidov v mede sa môže pridaním špecifických protektívnych látok, čím sa zachová jeho antibakteriálna kapacita.

Tímu pôvodcov z Ústavu molekulárnej biológie SAV (Ing. Juraj Majtán, PhD. a Mgr. Marcela Bučeková) a Slovenskej zdravotníckej univerzity v Bratislave (Doc. RNDr. Viktor Majtán,

Zdroj: Ing. Juraj Majtán, PhD

CSc. a RNDr. Martin Sojka, PhD.) sa podarilo v podstatnej miere vyššie uvedené nedostatky odstrániť pridaním kyseliny askorbovej do medu (vo vhodnom množstve), ktorá sa zvyčajne používa ako antioxidant, ktorý vycytáva voľné radikály, resp., s ohľadom na jej chemickú povahu, ako prostriedok na znižovanie pH. Pridaním kyseliny askorbovej do medu, určeného na medicínske využitie, sa dosiahlo zvýšenie jeho antibakteriálnej a antibiofilmovej aktivity. Kyselina askorbová, okrem potencovania antibakteriálnej aktivity medu, navyše stabilizuje biologicky-aktívne látky typu peptidy/proteíny pred nežiaducou degradáciou, resp. agregáciou počas sterilizačného procesu ionizujúcim žiarením.

Široké spektrum výhod

Predstavené riešenie sa teda vyznačuje predovšetkým nasledujúcimi **konkurenčnými výhodami**:

- zvýšenie antibakteriálnej a antibiofilmovej aktivity medov (2- až 5-násobne voči Gram-negatívnym baktériám), ktoré sa plánujú, resp. už sa používajú v klinickej praxi, pričom môže ísť o medy rôzneho botanického a geografického pôvodu,
- stabilizácia antibakteriálnych zložiek medu (včelí antibakteriálny/antibiofilmový peptid) aj počas procesu sterilizácie medu pomocou ionizujúceho žiarenia.

Využitie predmetného prípravku sa predpokladá predovšetkým **v manažmente hojenia rán a v oftalmológii, ale aj všade tam, kde je potrebné lokálne eliminovať bakteriálnu infekciu.**

Na predstavený inovatívny medový prípravok je podaná národná (SK) prihláška úžitkového vzoru PUV 50009-2018. Pôvodcovia hľadajú priemyselných partnerov na licencovanie daného riešenia.

www.ktt.sav.sk

Túto stranu Vám prináša

G&F
YOUR SOLUTIONS

G & F energy s.r.o.

Kým nás zaplaví more plastu

Coca-Cola každoročne predá viac ako 110 miliárd jednorazových plastových fľaš a ich počet každoročne rastie. A čo sa týka produkcie plastov, ani ostatní výrobcovia nezahálajú. Väčšina plastového odpadu pritom končí na skládkach, vo vode (more, rieky, jazerá), či vo voľnej prírode. Rad firmiem sa k časti svojej sociálnej zodpovednosti už prihlásil.

Popri firmách, riešila problematiku plastov aj Európska komisia vo svojej správe European Strategy for Plastics, ktorú vydala v 2. polovici januára. Podľa tejto správy sa iba v Európe vyprodukuje každoročne 25,8 mil. ton plastového odpadu a len 30 % z tohto odpadu sa zbiera na recykláciu.

More plastu

V správe sa o.i. konštatuje, že stúpa percento plastového odpadu, ktorý končí v spaľovniach, či na skládkach. Ďalším alarmujúcim faktom je, že 1,5 – 4 % svetového odpadu končia vo vodách morí či oceánov. To predstavuje asi 5 – 13 miliónov ton plastu ročne. Ale ani v samotnej Európe nie je situácia až tak ružová. Každý rok skončí v mori 150 000 – 500 000 ton plastového odpadu, čo nie je v žiadnom prípade malé číslo.

Medzinárodný tím výskumníkov nedávno zistil, že v Tichom oceáne pláva „plastové smetisko“, ktoré tvorí 1,8 bilióna kusov plastu. Dokopy vážia 80-tisíc ton. Vyplýva to z tri roky trvajúceho mapovania tzv. Veľkého pacifického koša. Ďalším zistením je, že plastového odpadu v tejto oblasti pribúda exponenciálnym tempom. Množstvo škodlivých mikroplastov, ktoré vznikajú rozpadom plastových fragmentov, sa tak môže onedlho zdesaťnásobiť. Správu priniesla nadácia The Ocean Cleanup. Výskumnú prácu zverejnil vedecký časopis Scientific Reports.

Tzv. Veľký pacifický kôš, známy aj ako Veľká tichomorská odpadková škrvna (angl. Great Pacific Garbage Patch), sa nachádza na polceste medzi Havajskými ostrovmi a Kaliforniou. Predstavuje najväčšie nahromadenie plastového odpadu na Zemi.

Definuje sa ako oblasť, kde pláva viac ako 10 kg plastov na kilometer štvorcový. Presne zistiť, aké rozmery dosahuje, sa však dlho nedarilo. Nový, doposiaľ najrozsiahlejší výskum sa to pokúsil napraviť.

Nový „plastový“ kontinent

Flotila zozbierala celkovo 1,2 milióna vzoriek plastového odpadu a leteckým prieskumom pokryla viac ako 300 km².

Zo zistení vyplýva, že Veľký pacifický kôš pokrýva 1,6 milióna štvorcových kilometrov a obsahuje, ako sme už spomenuli, približne 1,8 bilióna kusov plastu. Dokopy vážia toľko ako 500 veľkých dopravných lietadiel typu Boeing 747.

Celkovo je teda trikrát rozľahlejší ako kontinentálne Francúzsko a 4 až 16-krát objemnejší, ako sa doposiaľ myslelo.

Výskumníci zároveň zistili, že veľkú väčšinu (92 %) odpadu tvoria väčšie predmety. Len 8 % pripadá na mikroplasty, čiže fragmenty menšie ako 5 mm.

„Prekvapilo nás množstvo veľkých plastových predmetov, na ktoré sme narazili,“ uviedla Julia Reisserová, vedúca výskumníčka mapovania. „Doposiaľ sme si mysleli, že väčšinu plastového odpadu tvoria malé fragmenty, ale naša nová analýza vrhla na povahu tohto odpadu celkom nové svetlo.“

Vedci porovnali dnešné množstvo mikroplastov s meraniami, ktoré sa vo Veľkom pacifikskom koši uskutočnili v minulosti. Vďaka tomu zistili, že od prvých meraní v 70. rokoch minulého storočia tu objem mikroplastov rástol exponenciálne.

Zaplavia nás mikroplasty?

„Sme presvedčení, že ak chceme vyriešiť nejaký problém, najprv mu musíme dobre rozumieť,“ hovorí vynálezca a podnikateľ Boyan Slat, ktorý je spoluautorom výskumnej práce a zároveň zakladateľom nadácie The Ocean Cleanup, ktorá mapovanie najväčšieho „plastového smetiska v oceánoch“ zastrešovala.

„Naš výskum poskytol kriticky dôležité dáta, ktoré umožnia vyvíjať a testovať naše technológie na čistenie oceánov,“ pokračuje B. Slat. „Zároveň podčiarkuje naliehavosť problému plastového znečistenia. Z výskumu totiž vyplýva, že pokiaľ plastový odpad neodstránime, ale necháme ho rozpadnúť sa, množstvo nebezpečných mikroplastov v budúcnosti narastie až desaťnásobne.“

Mladý inovátor dodáva, že najvyšší čas aktívne riešiť tento problém už nastal.

Nápojári a potravinári riešia ekológiu razantnejšie

Vlani sa predalo asi 500 miliárd plastových fľaš a podľa prieskumov Euromonitor International by sa v roku 2021 toto číslo malo zvýšiť až na 600 miliárd ročne. Gigant Coca Cola, ktorý plastové fľaše vo veľkom používa, sa už k svojmu dielu zodpovednosti prihlásil a v priebehu 12 rokov chce 100 % recyklovať. Podobný plán má aj najznámejší fast food reťazec Mc Donald. Aj ten chce do roku 2025 mať všetky obaly recyklovateľné. Ďalší reťazec, Costa Coffee, oznámil, že prestáva používať plastové slamky.

Plastový obalový odpad však nie sú len fľaše a fast foody a zodpovednosť vyvodzujú i potravinári. K najnovším aktivitám patrí prehlásenie supermarketov Iceland, ktorý chce dokonca všetky plastové obaly u svojich privátnych značiek nahradiť obalmi z iných materiálov.

Odmietanie plastových obalov môže byť kontraproduktívne

Do roku 2015 sa na celom svete vyprodukovalo 6,3 miliardy ton plastového odpadu, pričom takmer 80 percent sa nachádza na skládkach alebo v prírode. Podľa britskej premiérky Theresy Mayovej je plastový odpad jednou z najväčších ekologických katastrof našej doby. Britská vláda sa preto zaviazala, že do roku 2042 zakáže vo Veľkej Británii všetok odpad z plastu, ktorému sa dá vyhnúť.

Britské supermarkety začali zavádzať recyklovateľné obaly, uličky s potravinami bez obalov alebo vratné košíky, obmedzovať počty plastových obalov alebo spoplatňovať

igelitové tašky a vrecká, ktoré boli doteraz zadarmo. Igelitové tašky sú od tohto roku spoločenské aj na Slovensku.

Vojnu proti plastu nezačala len Veľká Británia. Proti plastom sa tvrdo postavila celá Európska únia, ktorá v januári prijala takzvanú Plastic strategy. Jej cieľom je znížiť objem plastového odpadu, ktorý je podľa odhadov len v tridsiatich percentách recyklovateľný.

Britská ekologická organizácia Green Alliance ale varovala, že globálna vojna proti plastom môže byť riskantná a mať mnoho nedomyšlených dôsledkov, ktoré prírode skôr uškodia, ako pomôžu. Hlavným zdrojom emisií skleníkových plynov je totiž poľnohospodárstvo, preto je životne dôležité obmedziť plytvanie potravinami. A plastové obaly môžu byť pri tom účinným pomocníkom.

Ako uviedla agentúra BBC, dobre zabalené potraviny sa totiž len tak nepokazia, a tým sa obmedzia emisie skleníkových plynov.

Pôda je limitujúcim faktorom

V poslednej dobe sa objavila snaha nahradiť plasty rastlinnými materiálmi. Spoločnosti ale zabúdajú na to, že nemáme neobmedzené množstvo pôdy. Divoké pôdy miznú kvôli produkcii biopalív. Dochádza k výrubu lesov, aby sme mohli pestovať plodiny, ktorými kŕmime stále rastúci chov zvierat.

Zelená aliancia sa obáva, že dopyt po plastových náhradách môže tlak na odlesňovanie

ešte zvýšiť. To by opäť viedlo k väčšej produkcii skleníkových plynov, ktoré by ohrievali a okysličovali oceány.

„Plasty sú obrovským problémom, ale máme obavy, že súčasná vojna proti plastu povedie podniky a vlády k zlým rozhodnutiam. Musíme zabezpečiť, aby všetky opatrenia, ktoré navrhujeme, nezvyšovali emisie, nepoškodzovali svetové ekosystémy a nespôsobili ešte viac odpadu,“ povedala BBC Libby Peaková zo Zelenej aliancie.

Náhrada ropy v slepej uličke

Verejná reakcia na boj proti plastom viedla napríklad spoločnosť Lego k rozhodnutiu vyrábať v budúcnosti kocky detskej stavebnice z cukrovej trstiny miesto neekologických plastov z ropy.

Spoločnosť Lego však na otázku L. Peakovej potvrdila, že kocky stavebnice budú vyrobené z polyetylénu, čo je úplne rovnaká chemická zmes ako tá, ktorú obsahuje plast vyrobený z ropy.

Stavebnica, ktorá má byť šetrná k životnému prostrediu, tak bude mať rovnakú životnosť a bude rovnako tvrdá ako tá pôvodná. Zmení sa len vstupná surovina.

Premena rastlín na plasty týmto spôsobom ale podľa L. Peakovej znamená, že stavebné kocky na konci svojej životnosti nebudú biologicky rozložiteľné a budú mať všetky potenciálne nevýhody tradičného plastu.

„Inými slovami, proti znečisťovaniu oceánov neurobíme nič,“ postažovala sa L. Peaková.

„Spoločnosť Lego urobila všetko správne, keď sa pokúsila nahradiť existujúce zdroje surovín. Je však zrejme, že nikde na svete nie je dostatok cukrovej trstiny, ktorá by mohla nahradiť zdroje surovín aj ostatných spoločností, ktoré by sa Lego prípadne rozhodli nasledovať,“ upozornila Peaková.

Ako situáciu riešiť?

Zelená aliancia navrhuje niekoľko možností, ako situáciu riešiť. Jednou z nich je zakázať výrobky, ktoré sú zbytočne vyrobené z plastu a pravdepodobne z nich vzniknú odpadky. Príkladom sú vatové tyčinky alebo plastové slamky. Škótsko sa už k tomuto kroku zaviazalo.

Ďalším krokom je prestať používať toľko rôznych typov plastov a uistiť sa, že všetky používané typy sú ľahko recyklovateľné. V neposlednom rade je, podľa Zelenej aliancie, potrebné rozvíjať recyklačné trhy.

Lenže rastúca recyklácia nebude nikdy životaschopná, kým cena pôvodného ropného materiálu zostane taká nízka, ako je v súčasnosti. Práve z tohto dôvodu teraz skúma Európska únia, či by ochrane životného prostredia pomohlo, keby bola zavedená daň z plastických hmôt. A britský poslanec už rozbehol kampaň za to, aby sa platilo za plasty na jedno použitie.

mz ●

Dobrý úmysel dokáže pok

Odpadové hospodárstvo sa na Slovensku rieši už od roku 1991, kedy bol schválený prvý zákon o odpadoch. Vydržal 10 rokov a v roku 2001 ho nahradil zákon o odpadoch č. 223/2001. Ten platil až do roku 2015, kedy došlo k výrazným zmenám, ktoré ovplyvňujú odpadové hospodárstvo až dodnes.

Zákon o odpadoch a celé odpadové hospodárstvo funguje aj vďaka vykonávacím vyhláškam. Tých je už o dosť viac a aj tie sa vždy viac či menej menili.

Výsledkom toho je stav, kedy je odpadové hospodárstvo na Slovensku vysoko regulované a aj vysoko administratívne náročné. Nezostáva preto nič iné, len sa zmenám neustále prispôbovať.

Základný právny dokument

Zákon o odpadoch, ako základný právny predpis, ktorý u nás rieši odpadové hospodárstvo, je rozsiahly dokument. Okrem klasických pojmových definícií, sankcií, či kontrolných mechanizmov rieši z pohľadu firmy, či obce tieto 4 najdôležitejšie oblasti:

1. Z celého zákona je pre firmy či obce najdôležitejší zrejme § 14, ktorý rozoberá povinnosti držiteľa odpadu. To sa týka každého, kto produkuje odpady, ďalej s nimi nakladá a týka sa to aj obcí. Na tento paragraf sa samozrejme nabaľujú ďalšie povinnosti.
2. Ďalšia dôležitá časť zákona o odpadoch začína v § 27 a rieši rozšírenú zodpovednosť výrobcov. To sú tie firmy, ktoré balia niečo do obalov, vyrábajú, či dovážajú obaly, neobalové výrobky, pneumatiky, batérie, elektrozariadenia a vozidlá.
3. Z pohľadu obcí a komunálneho odpadového hospodárstva je dôležitá časť zákona od § 80, ktorá obciam určuje, ako majú nakladať s komunálnymi odpadmi.
4. Súhlasy, registrácie, vyjadrenia a autorizácie. Týchto dokumentov sa vydáva relatívne veľa a každý subjekt by mal mať udeľený taký dokument, ktorý pre svoju činnosť v odpadovom hospodárstve potrebuje.

Pôvodný zákon o odpadoch bol dodnes už 4 krát zmenený:

1. Nepriama zmena zákona o odpadoch cez zákon o trestnej zodpovednosti právnických

osôb č. 91/2016, kde sa ustanovil trestný čin neoprávneného nakladania s odpadmi. Bezúhonnosť firiem sa stala aj podmienkou pre udelenie autorizácie. Novela nadobudla účinnosť 1. 1. 2017.

2. Prvá dôležitá zmena v zákone o odpadoch prišla pod číslom 313/2016. V tejto novele sa riešila pre bežnú prax nepotrebná príprava na opätovné použitie a vedľajší produkt, no najmä sa zrušil nešťastný paragraf s veľkým dosahom, ktorý za rok účinnosti utŕžil pekných pár nadávok. Novela nadobudla účinnosť 1. 1. 2017.
3. V poradí tretia zmena prišla v roku 2017 a v zbierke zákonov dostala číslo 90/2017. Pôvodný text novely, ktorá išla do Národnej rady SR, sa po výstupe z nej diametrálne odlišil a výsledok potešil, no niektorých aj zarmútil. Pre prax pôvodcu odpadu a výrobcu vyhradeného výrobku však platí, že zmeny sú určite pozitívne. V tejto novele zákona sa odpadové hospodárstvo zmenilo najmä v 5. oblastiach: nakladanie s plastovými taškami, odovzdávanie odpadových pneumatík, zníženie administratívy pre výrobcu a distribútora pneumatík, povinný zber tetrapakov a zrušenie Ohlásenia o objeme výroby ... Účinnosť novely bola od 1. 5. 2017, okrem povinností s plastovými taškami. Tam je účinnosť od 1. 1. 2018.
4. Štvrtú zmenu zákona schválila NR SR 18.

10. 2017. V zbierke zákonov sa novela uverejnila pod číslom 292/2017. Obsahuje až 247 zmien, čo je najväčšia nádielka zmien za dva roky.

Igelitková vojna

Jedna z najnovších úprav rieši problém plastových tašiek, predovšetkým tých, ktoré poskytovali zadarmo v obchodoch. Odpadom sa stávajú pomerne rýchlo a ich výskyt v životnom prostredí neustále rastie. Jeden Slováčik ročne spotrebuje približne 466 a predstavujú výraznú záťaž pre životné prostredie. Od 1. januára 2018 ich predajcovia musia spoplatniť a taktiež alternatívne poskytovať iné druhy tašiek z papiera či textilu, alebo tašiek, určených na opakované použitie. Za nedodržanie povinností vyplývajúcich zo zákona o odpadoch hrozia pokuty od 500 do 50 tisíc eur. Kontrolovať a udeľovať prípadné pokuty je oprávnená Slovenská obchodná inšpekcia.

Minister životného prostredia László Sólymos je presvedčený, že počet plastových tašiek klesne ako v smetných košoch, tak aj tých voľne pohodených v prírode. „Lahká plastová taška sa stala symbolom nezmyselnej záťaže životného prostredia. Veľmi rýchlo sa z nej stane odpad. Zákazníkovi často slúžia menej ako hodinu. Kým prenesie nákup z obchodu domov. No životné prostredie sa s kaž-

azit' nedomyslený zákon

dou jednou vyrovnáva desiatky rokov. Zrátné a podčiarknuté, plastové tašky zdarma sú luxus, ktorý si už ďalej nemôžeme dovoliť," povedal László Sólymos.

Spoplatnené sú ľahké plastové tašky s hrúbkou steny menšou ako 50 mikrometrov. Veľmi ľahká plastová taška s hrúbkou steny menšou ako 15 mikrometrov – nazývaná aj ako mikroténové vrecúško, ktorá sa vyžaduje z hygienických dôvodov, alebo sa poskytuje ako primárny obal pre nebalené potraviny s cieľom predchádzať plynutiu potravinami, spoplatneniu nepodlieha.

Veľkí predajcovia sa pripájajú...

Novelu zákona o odpadoch z dielne enviro-rezortu, ktorá spoplatnila ľahké plastové tašky, schválilo ešte v marci minulého roka 123 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky. Novela zákona má jediný cieľ, a to znížiť spotrebu a produkciu ľahkých plastových tašiek jednoduchým spôsobom – spoplatnením. Plastové tašky pri nákupoch tak sú s účinnosťou od 1. januára 2018 povinne spoplatnené. Ruka v ruke s týmito opatreniami ministerstvo životného prostredia ešte koncom roka 2016 vyhlásilo iniciatívu „Slovensko bez igelitových tašiek“. V súčasnosti sa k výzve pripojili maloobchodné reťazce COOP Jednota, Kaufland a podporil ju i Zväz obchodu a cestovného ruchu SR. Cieľom je postupne

odstrániť ekologicky nevyhovujúce tašky z predaja a zákazníkom pri nákupoch ponúkať inú, ekologickejšiu alternatívu.

...malým to spôsobuje problémy

Opatrenie, proti ktorému azda nie je čo namietat'. Ako však upozorňuje blog na portáli odpadovohospodar.sk, opatrenie obsahuje viac problémov. Ako konštatuje v úvode, spoplatnením to vôbec nekončí a povinnosti je oveľa viac.

V skratke: tašky treba pri predaji spoplatňovať, údaje musíte evidovať a ohlasovať, musíte sa zaregistrovať na ministerstve, možno aj v Organizácii zodpovednosti výrobcov a možno budete za ne musieť aj platiť do systému.

Týka sa to každej jednej predajne na Slovensku. Aj malých potravín, lekární, galantérií, trhovníkov, predajcov zeleniny, reštaurácií, stánkárov na jarmokoch ... jednoducho každého, kto má akékoľvek tašky.

Odradiť cena?

Ak teda poskytujete plastovú tašku pri predaji, musia byť od januára spoplatnené. Má to odradiť zákazníka, aby si zbytočne nekupeval jednorazovú tašku. Zákon však nehovorí, v akej výške. Pokojne aj 1 cent. No napríklad v susednom Česku ich musia predávať za minimálne obstarávacie náklady.

Nie všetky tašky však treba pri predaji spoplatňovať. To sa robí len pri tzv. ľahkých plastových taškách. Zákon o odpadoch ich stanovil v rozmeroch steny tašky do 50 mikrometrov (taká bežná TESCO taška pri pokladni). Iné tašky, ako papierové, textilné, jutové, no ani plastové, ktoré sú hrubšie ako 50 mikrometrov, sa spoplatňovať nemusia. Podľa toho teda hrubé tašky nad 50 mikrometrov môžete rozdávať zadarmo. Ostatným povinnostiam sa však nevyhnete.

Spoplatnením plastovej tašky to však vôbec nekončí. Viete že, musíte k ľahkým plastovým taškám poskytnúť aj iný druh tašky? Teda, že k plastovej taške musíte mať v predajni aj alternatívu v podobe papierovej, textilnej či inej tašky?

Na obidve strany zákona stačí ponúkať napríklad textilnú tašku s vysokou cenou, ktorú si nikto nekúpi. Literu zákona ste splnili a nemusíte pravidelne myslieť na to, či máte na sklade dost náhradných tašiek.

Rastie administratívna záťaž

Podme ďalej. Viete, že tie plastové tašky musíte aj evidovať a ohlasovať? Je na to dokonca samostatné tlačivo vo vyhláske 366/2015 – príloha č. 16.

A tu je kameň úrazu. Keby ste to aj chceli vy-

plniť, narazíte na to podstatné. Je to tým, že ak poskytujete plastové, ale aj iné tašky pri predaji (za peniaze, či zadarmo), tak ste, podľa zákona o odpadoch, považovaný za výrobcu obalov. Akokoľvek čudne to znie, je to tak. To znamená ďalšie povinnosti. O znižovaní byrokracie sa asi nedá hovoriť.

Ako výrobca obalov, musíte byť zaregistrovaný na Ministerstve životného prostredia. A ak predávate občanom, ministerstvo vás nezaregistruje, kým nemáte zmluvu s tzv. Organizáciou zodpovednosti výrobcov – OZV. Ak máte len do 100 kg obalov ročne, zmluvu s OZV mať nemusíte, teda nemusíte jej platiť za jej služby, no všetky povinnosti si musíte splniť sami. Sú tri:

- Už spomenutá registrácia na ministerstve.
- Vedenie evidencie o obaloch.
- Zaslanie ročného Ohlásenia o obaloch na Ministerstvo – raz ročne.

Ak máte viac ako 100 kg obalov ročne, zmluve s OZV sa nevyhnete. Musíte si vybrať jednu z ôsmich spoločností. Tej budete musieť kvartálne nahlasovať plastové tašky a množstvá obalov, ktoré uvediete na trh. Tu si treba uvedomiť ešte to, že na trh sa nebudú uvádzať zrejme len plastové tašky, ale napríklad aj papierové tašky, kartónové škatule, igelity, ktoré obalujú tovar, akýkoľvek obal, ktorý doveziete zo zahraničia, prípadne do obalu zabalíte niečo na Slovensku.

Príklad z praxe

Reštaurácia predáva okrem iného aj jedlo v polystyrénových obaloch. Tie dá ešte do ľahkej plastovej tašky, aby sa zákazníkovi to jedlo ľahšie odnášalo. V takom prípade je reštaurácia výrobcom obalov. Jednak preto, že zabalila obed do obalu, za ktorý musí zaplatiť do systému, ale aj kvôli tej plastovej taške, ktorú poskytla pri predaji. Tú musí zákazníkovi spoplatniť, mať pre neho pripravený aj nejaký iný druh tašky a nakoniec za túto tašku musí tiež zaplatiť do systému. Jedine ak by mala len do 100 kg obalov.

A potom, reštaurácia robí aj pizzu a balí ju aj do kartónových škatúl. Aj toto musí riešiť – je to tiež obal. Klinec do rakvy je to, že určite si dala natlačiť aj letáky s menu. A tu sa dostáva do úplne inej oblasti, do neobalových výrobkov, ktoré treba opäť riešiť.

A to všetko preto, že na Slovensku neexistuje pri obaloch rozšírená zodpovednosť výrobcov obalov, ale v skutočnosti distribútorov obalov. Inak by túto povinnosť zverilo fyzickým výrobcom obalových materiálov a plastové tašky by nemuseli riešiť desiatky tisíc firiem.

Spracoval: mz ●

Podľa novej európskej plastovej stratégie by mali byť do roku 2030 všetky plastové obaly na európskom trhu recyklovateľné.

To je jeden z cieľov, ktoré si dáva nová plastová stratégia, ktorú schválila Európska komisia. Stratégia má formu oznámenia, ktoré navrhuje ďalšie kroky a nie je právne záväzná. Legislatívny návrh o jednorazových plastoch chce Komisia predložiť v priebehu roka 2018. V roku 2019 navrhne novú smernicu o obaloch a odpadoch z obalov. Európska komisia chce „položiť základy hospodárstva plastov“, keďže „Európa má najlepšie predpoklady na to, aby sa postavila do čela tejto transformácie,“ píše sa v tlačovej správe.

Plastov môže byť viac ako rýb

Cieľom novej európskej plastovej stratégie je dosiahnuť recyklovateľnosť všetkých plastových obalov do roku 2030, znížiť spotrebu jednorazových plastov a obmedzenie zámerného používania mikroplastov.

„Ak nezmeníme spôsob, akým vyrábame a používame plasty, potom ich do roku 2050 bude v našich oceánoch viac ako rýb. Jediným dlhodobým riešením, ako znížiť objem plastového odpadu, je jeho intenzívnejšia recyklácia a opätovné využitie. Je to výzva, na ktorú sa musia spoločne zamerať občania, priemysel a vlády,“ uviedol podpredseda Komisie pre trvalo udržateľný rozvoj Frans Timmermans.

Podpredseda Komisie pre energetickú úniu Maroš Šefčovič zdôraznil, že „recyklácia“ je kľúčovým slovom novej stratégie. „V Únii každoročne vyprodukuje takmer 26 miliónov ton plastového odpadu, pričom menej ako 30 percent recyklujeme. Premenené na reálny prínos čo do uhlíkovej stopy, zrecyklovanie 1 milióna ton plastov sa rovná tomu, akoby sme z ciest stiahli 1 milión áut,“ vysvetlil M. Šefčovič.

Nové pravidlá pre balenie

Stratégia má viesť k vypracovaniu nových pravidiel pre balenie. Spolu s rastom zberu plastov predpokladá zdokonalenie triedenia ako aj recyklačných zariadení s vyššou kapacitou. „Ušetrí sa tak približne sto eur na zozbieranú tonu odpadu,“ píše sa v tlačovej správe.

Komisia pripomína, že predpisy z jej dielne už docielili podstatné zníženie používania plastových tašiek vo viacerých členských štátoch. „Nové plány sa teraz sústreďia na ďalšie jednorazové plasty a rybolovný výstroj, na podporu národných informačných

Európa chce masívne

kampaní,“ vysvetľuje európska exekutíva. Aj Slovensko zaviedlo od roku 2018 zákaz bezplatných nákupných plastových tašiek.

Slovenská štatistika sa zhoršuje

Spolu so stratégiou Komisia predstavila novú monitorovaciu platformu o prechode k obehovému hospodárstvu. Tá uvádza, že v Únii sa v roku 2015 recyklovalo 39,8 percenta plastových obalov (nie všetkých plastov). Slovensko v tom istom čase recyklovalo 54,4 percenta plastových obalov. Už teraz tak spĺňa cieľ pre rok 2030, na ktorom sa vlni decembri dohodli európske inštitúcie. Podľa novej legislatívy bude musieť recyklácia plastových obalov dosiahnuť 55 percent o 12 rokov.

Slovenská štatistika sa však paradoxne zhoršuje. V roku 2012 bolo recyklovaných 57 percent plastových obalov.

Európska komisia už zvažuje daň na nerecyklované plasty, ktorá by mala motivovať k ich recyklácii. „Dobre navrhnutá daň by mohla byť jedným z viacerých nástrojov, ako splniť tieto ciele na ochranu životného prostredia a zároveň prispieť do rozpočtu. Sme len v pr-

vých fázach našej širokej analýzy,“ povedal komisár pre životné prostredie Karmenu Vella v rozhovore pre euractiv.com.

Vysoká ekonomická záťaž pre Slovensko

Vlni decembri schválila slovenská vláda „Vyhodnotenie plnenia cieľov Programu predchádzania vzniku odpadu Slovenskej republiky na roky 2014 – 2018“. K svojim pôvodným ambíciám na obmedzenie jednorazových plastových obalov sa gestorský rezort životného prostredia stavia opatrne.

„So zainteresovanými stranami (bola) diskutovaná aj téma zavedenia zálohovania jednorazových nápojových obalov. Zo záverov vyplynulo, že takéto opatrenie by v súčasnej dobe znamenalo vysokú ekonomickú záťaž pre výrobcov a distribútorov,“ píše sa v hodnotení schválenom vládou.

Ministerstvo zvažovalo aj možnosť zákazu používania jednorazových riadov v stálych prevádzkach stravovania. Je však skeptické. „Vzhľadom na enormný nárast rozvozu jedál, najmä obedových menu, je potrebné zvážiť vhodnú formu regulácie v tejto oblasti,“ píše sa v materiáli.

recyklovať

Rezort životného prostredia napokon v minulosti uvažoval o povinnosti pre organizátorov verejných akcií a festivalov, pri ktorých dochádza k zvýšenej produkcii odpadov, informovať návštevníkov o možnostiach predchádzania vzniku odpadov a ich opätovného používania. V hodnotení sa však radšej prikláňa k „dobrovoľným dohodám“.

Znížiť množstvo potravinového odpadu o polovicu medzi rokmi 2014 a 2030. Uľahčiť darovanie jedla. Odstrániť zmätok spojený s označením „minimálna trvanlivosť“ a „spotrebujte do“.

Od členských štátov a Európskej komisie to žiada Európsky parlament vo svojom uznesení schválenom vlni.

Na Slovensku tvorí biologicky rozložiteľný odpad 30 – 40 percent zmesového komunálneho odpadu. Ministerstvo životného prostredia však tvrdí, že akákoľvek kritika má smerovať na obce.

Viac informácií pre obyvateľov

„Zavedli sme povinnosť pre obce, aby informovali, vzdelávali svojich občanov práve preto, že obce sú pre nás veľmi dôležitým

hráčom v celom systéme,“ povedal generálny riaditeľ sekcie environmentálneho hodnotenia a odpadového hospodárstva Filip Macháček. Obce majú od januára 2016 povinnosť dodať obyvateľom hnedé kontajnery na triedenie biologicky rozložiteľného odpadu. „Biologicky rozložiteľný odpad je na tärche obcí,“ pripomenula na stretnutí s novinármi riaditeľka odboru odpadového hospodárstva Eleonóra Šuplatová. Vyhláška, ktorá to upravuje však nadobudla účinnosť len v januári 2017. Obce tak získali dodatočný rok na prípravu.

Máme priveľa výnimiek

Obce mali hnedé kontajnery zabezpečiť pre rodinné aj bytové domy. V praxi však existuje veľa výnimiek. „Niektoré mestá a obce môžu získať výnimku z povinnosti zaviesť a zabezpečiť vykonávanie triedeného zberu biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu,“ píše sa v tlačovej správe envirorezortu. „Napríklad, ak v obci preukázateľne kompostuje viac ako polovica obyvateľov, ak mesto odpad energeticky zhodnocuje, čo je prípad Bratislavy a Košíc. Ak to technické problémy neumožňujú a neúmerne by sa zvýšili náklady na hospodárenie s odpadom. Napríklad v historických centrách alebo v riedko osídlených oblastiach,“ spresňuje ministerstvo.

Chýbajú hnedé kontajnery

Niektoré obce však neumiestnili hnedé kontajnery, hoci na výnimku nemajú právo. „To, že to obce doteraz neurobili, je kritika, ktorá patrí obciam, nie ministerstvu,“ podotkla E. Šuplatová. „Základné povinnosti sú nastavené dobre. Štandardy sú nastavené dobre, aby sme docielili vyzbieranosť biologicky rozložiteľného odpadu,“ povedala.

Zároveň však priznala, že „to nejde takým tempom, ako by bolo žiaduce“. Rokovania s obcami podľa nej budú pokračovať.

Návrh novej stratégie z dielne ministerstva

Koncom vlaňajška zverejnilo Ministerstvo životného prostredia SR prvý návrh Stratégie environmentálnej politiky SR do roku 2030 – Envirostratégia 2030. Dokument nastavuje systémové riešenia pre najväčšie environmentálne výzvy Slovenska, akými sú kvalita ovzdušia, odpady a lesy, ktoré majú ambíciu zlepšiť kvalitu životného prostredia a prispieť k zlepšeniu zdravia obyvateľstva. Stratégiu pripravil Inštitút environmentálnej politiky Ministerstva životného prostredia SR na základe podnetov od 160 odborníkov a takmer 800 námetov od verejnosti.

„Už dlhšie pociťujeme potrebu zjednotiť environmentálne pravidlá pre rôzne sektory, zlepšiť spoluprácu a vyriešiť kompetencie medzi rezortmi. Tieto otázky sú stále akút-

nejšie aj vzhľadom na problémy, spojené s dôsledkami klimatickej zmeny, suchom, kvalitou ovzdušia, ochranou biodiverzity alebo environmentálnym vzdelávaním,“ uviedol minister životného prostredia László Sólymos. Návrh novej envirostratégie považuje minister za dobrý základ pre vytváranie strategického rámca v oblasti ochrany životného prostredia. Minister zároveň oceňuje, že dokument vznikol v spolupráci s veľkým množstvom odborníkov z iných rezortov, odborných inštitúcií, podnikateľského sektora a občianskej spoločnosti.

Dokument Envirostratégia 2030 pripravil Inštitút environmentálnej politiky na základe podnetov od 160 odborníkov. Pri tvorbe stratégie inštitút zohľadňoval takmer 800 námetov od verejnosti. Medzi hlavné opatrenia, ktoré majú ambíciu zlepšiť kvalitu životného prostredia a mnohokrát aj zdravia obyvateľstva, patrí aj podpora obehovej ekonomiky a motivačný systém poplatkov za odpad. Ďalšími opatreniami sú odklon od skládkovania a zavedenie environmentálnej výchovy do formálneho vzdelávania.

Cieľom je zelená ekonomika

Podľa štátneho tajomníka rezortu životného prostredia Norberta Kurilla je dokument výborným odrazovým mostíkom aj pri prechode na zelenú ekonomiku. „Princípy zelenej ekonomiky, ktorej súčasťou je aj obehové hospodárstvo, sa musia uplatňovať už od spolupráce s dizajnérmi a výrobnými spoločnosťami, čím sa podporí ekologická výroba tovarov a produktov, predĺži ich životnosť, cez minimalizáciu spotreby až po triedenie a recykláciu a znovuvyužitie odpadov v hospodárstve,“ vyhlásil N. Kurilla. Ako ďalej doplnil, zelené verejné obstarávanie musí byť pre vybrané kategórie záväzné a zjednodušené cez pripravené formuláre podľa obstarávaných produktov tak, aby bolo všetkým verejným obstarávateľom zrozumiteľné spolu so všetkými jeho výhodami počas celého životného cyklu využívaných tovarov a služieb. „Takého a ďalšie podobné systémové opatrenia navrhuje nová Envirostratégia 2030,“ dodal Norbert Kurilla.

Podľa riaditeľa Inštitútu environmentálnej politiky Martina Haluša začal koncom novembra proces strategického environmentálneho hodnotenia dokumentu, ktorý bude na jar predložený do medzirezortného pripomienkovania a na schválenie vládou SR. „Dokument bol spracovaný z takmer 100 podkladových dokumentov od členov pracovných skupín, ale aj z analýz Inštitútu environmentálnej politiky, ktorý má zostavenie Envirostratégie 2030 pod gesciou. Stratégiu sme sa snažili písať tak, aby bola relatívne stručná a čitateľná aj pre širšiu verejnosť,“ uviedol M. Haluša. *Spracoval: mz* ●

Štatistiky Úradu priemyselného vlastníctva SR za rok 2017

Prinášame prehľad o patentoch, úžitkových vzoroch, dizajnoch a ochranných známkach, ktoré boli zapísané na Úrade priemyselného vlastníctva SR (ÚPV SR) v roku 2017. V porovnaní s predchádzajúcim rokom došlo k výraznejšiemu nárastu pri zápisoch úžitkových vzorov, ktoré predstavujú na Slovensku najčastejšiu formu ochrany technických riešení.

Patenty

ÚPV SR udeľuje patenty na vynálezy zo všetkých oblastí techniky, ktoré sú nové, zahŕňajú vynálezcovskú činnosť a sú priemyselne využiteľné. Na území Slovenskej republiky bolo k 31. decembru 2017 platných 17 816 patentov, z toho 1 389 bolo udelených národnou cestou. K uvedenému dňu bolo na území Slovenskej republiky validovaných 16 427 platných európskych patentov.

V úrade bolo počas roka 2017 podaných 206 patentových prihlášok. V porovnaní s rokom 2016 ide o takmer 12 % pokles počtu podaných prihlášok. Najviac zahraničných prihlasovateľov pochádza z Českej republiky a zo Spojených štátov amerických. V zmysle Zmluvy o patentovej spolupráci (PCT) bolo minulý rok v ÚPV SR ako prijímacom úrade podaných 24 medzinárodných prihlášok, čo je rovnaký počet ako v roku 2016.

Úžitkové vzory

Možno nimi chrániť technické riešenia, ktoré sú nové, zahŕňajú vynálezcovskú činnosť a sú priemyselne využiteľné. K 31. decembru 2017 bolo na území Slovenskej republiky platných 1 804 úžitkových vzorov, pričom v

Patenty	2016	2017
Patentové prihlášky	235	206
z toho domáce	218	183
z toho zahraničné	15	23
z toho PCT	4	7
z toho PCT - SK	2	0
Udelené patenty	122	82
z toho domáce	81	59
z toho zahraničné	41	23
z toho PCT	25	10
Prihlášky PCT zo SR	19	24

roku 2017 bolo do registra zapísaných 307 úžitkových vzorov.

Počas roka 2017 bolo v úrade prijatých 412 nových prihlášok úžitkových vzorov, čo predstavuje nárast oproti roku 2016 o 15 %. Najväčší podiel na prihlásených úžitkových vzoroch zo zahraničia majú prihlasovatelia z Českej republiky a z Poľska.

Dizajny

Za dizajn sa pokladá ochrana vonkajšej úpravy nových produktov alebo ich častí, ich charakteristických znakov. Dizajn možno chrániť v prípade, ak je nový a má osobitý charakter. K 31. decembru 2017 úrad registroval v Slovenskej republike spolu 874 platných dizajnov.

Ochranné známky

Ochrannou známkou rozumieme slovné, obrazové, priestorové alebo kombinované označenie, ktoré je spôsobilé odlišiť tovary alebo služby jednej osoby od tovarov alebo služieb inej osoby. V roku 2017 bol počet podaných národných prihlášok ochranných známk 2 962, čo je pokles o 9 % oproti predchádzajúcemu roku. Najväčší počet zahraničných prihlasovateľov bol z Českej republiky (391), z Nemecka (39) a zo Spojených štátov amerických (31). K 31. decembru 2017 bolo na území Slovenskej republiky platných 47 677 národných ochranných známk.

Úžitkové vzory	2016	2017
Prihlášky úžitkových vzorov	359	412
z toho domáce	300	343
z toho zahraničné	59	69
Zapísané úžitkové vzory	363	307
z toho domáce	322	246
z toho zahraničné	41	61

Dizajny	2016	2017
Prihlášky dizajnov	168	145
z toho domáce	82	118
z toho zahraničné	86	27
Zapísané dizajny	103	154
z toho domáce	77	79
z toho zahraničné	26	75

Počet medzinárodne zapísaných ochranných známk s určením pre Slovenskú republiku v roku 2017 stúpol o 290 (spolu 1435), čo je nárast o 25 % oproti predchádzajúcemu roku. Počet žiadostí o medzinárodný zápis ochrannej známky v roku 2017 odoslaných do WIPO bol 106.

Označenia pôvodu výrobkov a zemepisné označenia výrobkov

Systém ochrany výrobkov, ktoré sú jedinečné vďaka ich zemepisnému miestu pôvodu, prípadne vďaka zručnostiam obyvateľov určitého regiónu odovzdávaným počas generácií, zaručuje spotrebiteľom istotu, že výrobok nie je napodobeninou originálu.

K 31. decembru 2017 bolo v Slovenskej republike platných 20 označení pôvodu. V oblasti označení pôvodu a zemepisných označení výrobkov v prvom polroku 2017 úrad prijal jednu prihlášku zemepisného označenia výrobku pre zápis do národného registra – Detviaska výšivka, ktorá bola aj zapísaná do registra – a jednu žiadosť o zápis do registra EK pre potraviny – Liptovské droby, ktorá bola v druhom polroku postúpená na zápis do registra EK.

V prvom polroku bolo do registra EK zapísané chránené označenie pôvodu Stupavské zelé a EK zverejnila vo svojom vestníku zemepisné označenie Skalický rubín pre víno. V decembri 2017 bolo toto označenie zapísané ako chránené označenie pôvodu do registra EK. V druhom polroku bola podaná prihláška na ochranu Trnavského sladu. Začiatkom roka 2017 bol do registra OP pri WIPO zapísaný Slovenský opál.

Zdroj: ÚPV SR ●

Ochranné známky	2016	2017
Národne prihlásené ochranné známky	3 202	2 962
z toho domáce	2 480	2 326
z toho zahraničné	722	636
Medzinárodne prihlásené ochranné známky do SR	1 145	1435
Medzinárodné prihlášky ochranných známk zo SR	120	106
Národne zapísané ochranné známky	2 806	2 107
z toho domáce	2 174	1 595
z toho zahraničné	632	512

Túto stránku sponzoruje

najväčší výrobca stavebných profilov na Slovensku.

Pred časom som skončil prácu u zamestnávateľa a založil som si vlastnú spoločnosť s ručením obmedzeným. Neustále ma atakuje môj predchádzajúci zamestnávateľ, že ma zažaluje za porušenie obchodného tajomstva a to ani netuší, v akej oblasti začínam podnikat'. Nemám v pláne podnikat' v tej oblasti, v ktorej som pracoval, ale určitý styčný bod tu je. Čo presne je predmetom obchodného tajomstva a ako zákon definuje jeho porušenie?

Od 1. januára 2018 sa stala účinnou novelizácia Obchodného zákonníka (zákon č. 513/1991 Zb.), ktorou sa rozšírili možnosti, ktoré má podnikateľ pri porušení obchodného tajomstva. Chápem vášho bývalého zamestnávateľa, keď sa bojí o svoje obchodné tajomstvá, lebo práve tie ho odlišujú od konkurencie a môžu obsahovať informácie, ktoré sú veľmi špecifické a zároveň nie sú verejne dostupné. Novelizácia, ktorú som vyššie spomínala, zaviedla aj nové pojmy - majiteľ obchodného tajomstva (do 31. 12. 2017 podnikateľ), rušiteľ obchodného tajomstva a pod. Samotné obchodné tajomstvo tvoria všetky skutočnosti obchodnej, výrobnjej, alebo technickej povahy, súvisiace s podnikom, ktoré majú skutočnú, alebo aspoň potenciálnu materiálnu alebo nemateriálnu hodnotu, nie sú v príslušných obchodných kruhoch bežne dostupné, majú byť podľa vôle majiteľa obchodného tajomstva utajené a majiteľ obchodného tajomstva zodpovedajúcim spôsobom ich utajenie zabezpečuje.

Majiteľom obchodného tajomstva je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá oprávnenne nakladá s obchodným tajomstvom, ktoré sa vzťahuje na podnik, prevádzkovaný touto osobou pri výkone podnikania. Na druhej strane rušiteľ obchodného tajomstva je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá porušuje alebo ohrozuje obchodné tajomstvo. Majiteľ obchodného tajomstva prevádzkujúci podnik, na ktorý sa vzťahuje obchodné tajomstvo, má výlučné právo, ak osobitný zákon neustanovuje niečo iné, s týmto tajomstvom nakladať, najmä udeliť dovoľenie na jeho využitie a určiť podmienky takeého využitia. Proti porušeniu alebo ohrozeniu práva na obchodné tajomstvo prislúcha majiteľovi obchodného tajomstva právna ochrana. Porušenie obchodného tajomstva a s tým súvisiace ustanovenia nájdete komplexne upravené v §51 ods.1-5 Obchodného zákonníka. Porušením obchodného tajomstva je konanie rušiteľa obchodného tajomstva, spočívajúce v neoprávnenom získaní, využití, alebo sprístupnení obchodného tajomstva. Neoprávneným získaním obchodného tajomstva je získanie obchodného tajomstva bez súhlasu jeho majiteľa konaním, ktoré je v rozpore so zásadou poctivého obchodného styku, ktoré spočíva v neoprávnenom prístupe k dokumentom, predmetom, materiálom, látkam alebo elektronickým súborom alebo ich častiam, s ktorými oprávnenne nakladá majiteľ obchodného tajomstva, a ktoré obsahujú obchodné tajomstvo, alebo z ktorých možno obchodné tajomstvo od-

vodiť, ako aj ich privlastnenie alebo kopírovanie. Neoprávneným využitím alebo neoprávneným sprístupnením obchodného tajomstva je využitie alebo sprístupnenie obchodného tajomstva bez súhlasu majiteľa obchodného tajomstva tým, kto získal obchodné tajomstvo neoprávnenne, alebo porušuje dohodu o zachovaní dôvernosti, alebo inú povinnosť týkajúcu sa nesprístupnenia obchodného tajomstva, alebo porušuje zmluvnú alebo inú povinnosť, týkajúcu sa obmedzenia využitia obchodného tajomstva. Neoprávneným získaním, využitím alebo sprístupnením obchodného tajomstva je aj konanie osoby, ak v čase získania, využitia alebo sprístupnenia obchodného tajomstva vedela, alebo za daných okolností mala vedieť, že obchodné tajomstvo sa získalo priamo alebo nepriamo od osoby, ktorá obchodné tajomstvo neoprávnenne využívala, alebo neoprávnenne sprístupňovala. Neoprávneným využitím obchodného tajomstva je aj výroba, ponúkание, alebo uvádzanie tovaru, porušujúceho právo k obchodnému tajomstvu, na trh alebo dovoz, vývoz, alebo skladovanie tovaru porušujúceho právo k obchodnému tajomstvu na účel jeho uvedenia na trh, ak osoba, ktorá takéto aktivity vykonávala, vedela, alebo za daných okolností mala vedieť, že obchodné tajomstvo sa využívalo neoprávnenne. Ak by vás zaujímalo aj to, kedy získanie obchodného tajomstva nie je neoprávnené, nájdete zákonnú úpravu v §51 ods.6-8 Obchodného zákonníka.

dokončenie zo strany 3

sel, reprezentovaný najmä potravinárstvom, textilným priemyslom, spracovaním dreva a výrobou stavebných materiálov.

Turistika je najrýchlejšie sa rozvíjajúcim odvetvím v ekonomike Čiernej Hory. Dynamika rozvoja tohto odvetvia v Čiernej Hore dosahuje tempo, ktoré možno označiť za rekordné aj v globálnom meradle.

Špeciálnu pozornosť, vzhľadom na profil a charakter čiernohorského morského pobrežia, venuje vláda rozvoju luxusného segmentu turizmu.

Z projektov v tejto oblasti si zaslúžia pozornosť najmä tieto:

- Projekt zhodnotenia turistického potenciálu územia Ada Bojana-Ulcinj. Ide o územie cca 520 ha, z ktorého 100 ha má byť revitalizovaných. Cieľom je vybudovať luxusné turistické zariadenia, ktorých je v Čiernej Hore stále nedostatok
- Rozvoj lokality „Kraljičina Plaža“ v regióne Dubovica. Predpokladaná investícia je 185 mil. eur.
- Projekt „Buljarica“, kde potenciál územia určeného na turistický rozvoj je 17mil. m².
- Rozvoj bývalého vojenského zariadenia „Mediteran“ v lokalite Žabljak. Predpoklad veľkosti projektu 6.5 mil. eur.

Dnes predstavujeme: Čierna Hora

- Projekt zhodnotenia územia Bjelasica a Komovi (vnútrozemský projekt rozvoja turizmu), predpoklad vybudovania 7 lyžiarskych stredísk s rozpočtom cca 800 mil. – 1 mld. eur.

V oblasti **poľnohospodárstva** má krajina potenciál pre rozvoj produkcie medu a hrozna, ktoré majú v krajine dlhú tradíciu. Krajina disponuje potenciálom pre rozvoj ovocinárstva, pestovania liečivých bylín a disponuje tiež zdrojmi pramenitej vody, vhodnej na balenie a priamu konzumáciu.

Potenciál krajiny stále ponúka príležitosti pre rôzne veľkosti investičných zámerov. Preto sa

možno domnievať, že môže byť zaujímavou investičnou destináciou aj pre slovenského podnikateľa, investora. Jazyková a kultúrna blízkosť našich národov nás predučuje k tomu, aby sme dokázali byť v Čiernej Hore úspešnými.

Na Slovensku je Čierna hora zastúpená svojim honorárnym konzulátom. Príslušné veľvyslanectvo pre Slovensku republiku má svoje sídlo vo Viedni.

Kontakt: Rudolf Autner – hon. konzul
tel. 02 5443 6470

Zelená 2, 811 01 Bratislava

E mail : rudolf.autner@mfa.gov.me

Bratislavská regionálna komora SOPK ponúka podnikateľom v rámci svojich aktivít konferencie, semináre, workshopy a tréningy:

10. apríl 2018

RIADENIE RIZÍK VO FIRME

Lektor: Ing. Peter Andrišín

12. apríl 2018

AKO VYUŽÍVAŤ PROJEKTOVÝ MANAŽMENT A MODERNÚ NEUROVEDU PRI RIADENÍ FIRMY

Lektor: Peter Minárik

17. apríl 2018

ZAMESTNÁVANIE A VYSIELANIE CUDZINCŮV v roku 2018

Lektor: JUDr. Dalimír Jančovič

18. apríl 2018

BANKOVÉ ZÁRUKY - ako ich používať v obchodných vzťahoch

Lektorka: Ing. Kvetoslava Dobrotková

23. apríl 2018

Klub Platformy Žena v podnikaní

SOCIÁLNE SIETE ako efektívny nástroj pre vaše podnikanie

Lektorka: Katarína Košarištanová

24. apríl 2018

PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI

Lektorka: Lucia Šandrik

27. apríl 2018

BIZNIS RAŇAJKY: Správa dokumentov v nadväznosti na GDPR

Lektori: zo spoločnosti IXTEXT

Zahraničné aktivity

25. apríl 2018

Konzultačný deň o podnikaní v Čiernej Hore

15. - 18. máj 2018

Výstava Intertool vo Viedni

23. máj 2018

Konzultačný deň o podnikaní na Ukrajine

31. máj 2018

Obchodná misia do Maďarska - Budapešť

3. - 10. jún 2018

Obchodná misia do Pobaltských krajín

október 2018

Obchodná misia do Indonézie

Aktivity projektu Learning by Doing

Interaktívne workshopy pre školy a firmy:

18. 4. 2018

19. 4. 2018

24. 4. 2018

25. 4. 2018

29. 5. 2018

Komunikačné kampane pre základné školy:

10. 5. 2018

17. 5. 2018

14. 6. 2018

Viete že...?

...od začiatku roku 2018 svojim zákazníkom nesmiete dávať igelitové tašky určitej hrúbky zadarmo...?

Už od 1. januára platí novela Zákona o odpadoch (č. 79/2015 Z.z.), na základe ktorej nemôžu obchodníci niektoré druhy tašiek poskytovať bezplatne, ale musia ich spolplatiť, pričom zákon nestanovuje žiadnu minimálnu sumu. Jedná sa konkrétne o plastové tašky s hrúbkou 15-50 mikrometrov. Zákon nazýva tento druh tašky „ľahká plastová taška“. Zároveň bola zákonom stanovená povinnosť, že obchodník musí mať v ponuke aj alternatívne tašky – papierové alebo textilné.

BOJUJEME ZA VÁS

SOPK posúdila v rámci legislatívneho procesu tieto návrhy zákonov:

- návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony,
- zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 61/2015 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.

a tieto ďalšie návrhy:

- opatrenie Národnej banky Slovenska, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Národnej banky Slovenska č. 10/2016, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o posúdení schopnosti spotrebiteľa splácať úver na bývanie,
- opatrenie Národnej banky Slovenska, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Národnej banky Slovenska č. 10/2017, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o posúdení schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

dg

Zhromaždenia členov Sekcie odpadového hospodárstva

Dňa 27. marca 2018 sa konalo v Bratislavskej regionálnej komore SOPK Zhromaždenie členov Sekcie odpadového hospodárstva pri SOPK. Predseda sekcie Michal Sebiň informoval členov o zrealizovaných aktivitách a finančnom hospodárení Sekcie odpadového hospodárstva v roku 2017 a o pláne aktivít na rok 2018.

Na zhromaždenie prijali pozvanie aj hostia z Odboru odpadového hospodárstva z Ministerstva životného prostredia SR - Mgr. Eleonóra Šuplatová a Ing. Ľubomír Ďuračka a Pavol Široký z Inštitútu environmentálnej politiky, ktorí informovali členom sekcie o pripravovaných zmenách v oblasti odpadového hospodárstva a spoločne diskutovali o aktuálnych aplikačných problémoch. Diskusia sa rozvíjala najmä o jednotnom informačnom systéme a globálne o elektronickej komunikácii a o pripravovanom zákone o poplatkoch, jeho predpokladanej účinnosti a úskaliach, týkajúcich sa jeho prípravy.

Na plastovú tašku s hrúbkou steny menšou ako 15 mikrometrov, ktorá je zákonom pomenovaná ako veľmi ľahká plastová taška a používa sa obvykle z hygienických dôvodov (na ovocie, pečivo a pod.), sa povinnosť poskytovať ju zákazníčkovi za úhradu nevzťahuje. Rovnako hrubšie plastové tašky s hrúbkou nad 50 mikrometrov môžete zákazníčkovi dať k nákupu naďalej zadarmo.

Cieľom zákona je chrániť životné prostredie, a teda odstránenie ekologicky nevyhovujúcich materiálov. Dohľadom na plnenie týchto povinností bola poverená Slovenská obchodná inšpekcia a prípadná pokuta za nenaúčtovanie ľahkej plastovej tašky k nákupu sa pohybuje od 500 do 500 000 eur.

20.04.2018, piatok

- registračná povinnosť pre DPH pre zdaniteľnú osobu, ktorá má sídlo, miesto podnikania alebo prevádzkareň v tuzemsku alebo ak nemá také miesto, ale má bydlisko v tuzemsku alebo sa v tuzemsku obvykle zdržiava, v prípade, ak obrat za najviac 12 predchádzajúcich po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov dosiahol hodnotu 49 790 eur.

25.04.2018, streda

- povinnosť pre zdaniteľnú osobu dane z pridanej hodnoty, registrovanú pre daň podľa § 7 alebo 7a zákona o DPH, podať elektronickými prostriedkami súhrnný výkaz za predchádzajúci štvrtrok, v ktorom dodala službu s miestom dodania v inom členskom štáte podľa § 15 ods. 1 zdaniteľnej osobe alebo právnickej osobe, ktorá nie je zdaniteľnou osobu a je identifikovaná pre daň, a táto osoba je povinná platiť daň,
- povinnosť podať daňové priznanie k DPH platiteľom dane a v rovnakej lehote zaplatiť daň ak je zdaňovacím obdobím kalendárny mesiac,
- povinnosť podať daňové priznanie k DPH platiteľom dane a v rovnakej lehote zaplatiť daň ak je zdaňovacím obdobím kalendárny štvrtrok,
- povinnosť podať elektronickými prostriedkami súhrnný výkaz za predchádzajúci mesiac pre platiteľa DPH, ktorý dodal tovar s oslobodením z tuzemska do iného členského štátu osobe identifikovanej pre daň v inom členskom štáte alebo premiestnil tovar oslobodený od dane do iného členského štátu na účely svojho podnikania alebo ktorý sa zúčastnil na trojstrannom obchode ako prvý odberateľ,
- povinnosť podať elektronickými prostriedkami súhrnný výkaz za predchádzajúci mesiac pre daňového zástupcu Daňovému úradu Bratislava,
- povinnosť podať daňové priznanie k DPH za predchádzajúci mesiac pre osoby, ktoré nie sú platiteľmi DPH, ak im vznikla povinnosť platiť daň podľa § 69 zákona o DPH a splatnosť vlastnej daňovej povinnosti,
- povinnosť podať kontrolný výkaz elektronickými prostriedkami za každé zdaňovacie obdobie, za ktoré je povinný podať daňové priznanie,
- povinnosť podať colnému úradu daňové priznanie k dani z alkoholických nápojov za predchádzajúci kalendárny mesiac platite-

ľom dane, ktorý v rámci podnikania opakovane prijíma alkoholický nápoj v pozastavení dane z iného členského štátu, prevádzkovateľom liehovarnického závodu na pestovateľské pálenie ovocia a malým samostatným pivovarom a v rovnakej lehote zaplatiť daň,

- povinnosť pre držiteľa oprávnenia na distribúciu spotrebiteľského balenia liehu v daňovom voľnom obehu oznámiť colnému úradu elektronicky údaje podľa § 54 ods. 15 zákona o spotrebnej dani z alkoholických nápojov za predchádzajúci kalendárny mesiac,

- povinnosť podať colnému úradu daňové priznanie k dani z tabakových výrobkov za predchádzajúci kalendárny mesiac platiteľom dane, ktorý v rámci podnikania opakovane prijíma tabakové výrobky v pozastavení dane z iného členského štátu, a v rovnakej lehote zaplatiť daň,
- povinnosť oznámiť colnému úradu množstvo cigariet uvedených do daňového voľného obehu na území SR za predchádzajúci kalendárny mesiac,
- povinnosť pre platiteľa a prevádzkovateľa daňového skladu, oprávneného príjemcu, ktorý opakovane prijíma minerálny olej v pozastavení dane z iného členského štátu podať colnému úradu daňové priznanie a zaplatiť daň.

30.04.2018, pondelok

- splatnosť mesačného preddavku na daň z motorových vozidiel vo výške 1/12 predpokladanej ročnej daňovej povinnosti, ak tá u jedného správcu dane presiahne 8 300 eur,
- vystaviť doklad o súhrnných údajoch uvedených na mzdovom liste, prípadne v evidencii, ktoré sú rozhodujúce na výpočet zdaniteľnej mzdy, preddavkov na daň, dane a na priznanie zamestnaneckej prémie a na priznanie daňového bonusu za príslušné zdaňovacie obdobie vrátane údajov uvedených na mzdovom liste a doručiť zamestnancovi,
- splatnosť mesačného preddavku na daň z príjmov právnických osôb a fyzických osôb u daňovníka, ktorého daň vypočítaná za predchádzajúce zdaňovacie obdobie presiahla 16 600 eur. Výška preddavku je 1/12 z vypočítanej daňovej povinnosti,
- predložiť miestne príslušnému správcovi dane prehľad o zrazených a odvedených preddavkoch na daň z príjmov zo závislej

činnosti, ktoré zamestnancom vyplatil, o zamestnaneckej prémii a o daňovom bonuse za predchádzajúci mesiac,

- podať hlásenie o vyúčtovaní dane a o úhrne príjmov zo závislej činnosti poskytnutých jednotlivým zamestnancom bez ohľadu na to, či ide o peňažné plnenie alebo nepeňažné plnenie, o zrazených preddavkoch na daň, o zamestnaneckej prémii a o daňovom bonuse za predchádzajúci rok.

Do výplatného termínu

- odvod preddavku na poistné na verejné zdravotné poistenie plateného zamestnancom a zamestnávateľom,
- odvod poistného na nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, poistenie v nezamestnanosti, úrazové poistenie, garančné poistenie, poistného do rezervného fondu solidarity a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie, ktoré odvádza zamestnávateľ.

Do 5 dní po výplatnom termíne

- odvod preddavkov na daň z príjmov fyzických osôb zo závislej činnosti znížených o úhrn daňového bonusu,
- prevod finančných prostriedkov mesačného prídelu do sociálneho fondu.

09.05.2018, streda, namiesto 08.05.2018, utorok, štátny sviatok

- odvod poistného na nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, poistenie v nezamestnanosti (dobrovoľné), poistného do rezervného fondu solidarity a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie za samostatne zárobkovo činnú osobu a dobrovoľne poistenú osobu,
- odvod preddavku na poistné na verejné zdravotné poistenie za samostatne zárobkovo činnú osobu,
- preddavok na poistné platiteľa dividend za poistenca, ktorý má príjem z dividend.

15.05.2018, utorok

- odvod sumy na zabezpečenie dane z príjmov fyzických osôb a právnických osôb za predchádzajúci mesiac a oznámenie správcovi dane v súlade s rozhodnutím správcu dane,
- odvod dane z príjmov vyberanej zrážkou za predchádzajúci mesiac, predložiť výkaz o zrazení a odvedení dane a zaplatiť daň.

CHRÁNIME VŠETKO, NA ČOM ZÁLEŽÍ

SO ŠIROKOU PONUKOU NAŠICH POISTENÍ:

- Poistenie motorových vozidiel
- Poistenie majetku
- Životné poistenie
- Poistenie podnikateľov
- Poistenie miest a obcí
- Úrazové poistenie
- Cestovné poistenie

www.kpas.sk | Infolinka 0800 11 22 22

**KOMUNÁLNA
POIŠŤOVŇA**

VIENNA INSURANCE GROUP

Pre všetko, na čom záleží